

ע"פ 6258/18 - ויאצ'סלב קפקוב נגד מדינת ישראל, פלונית

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים
ע"פ 6258/18

לפני: כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט ע' גרוסקופף

המערער: ויאצ'סלב קפקוב

נגד

המשיבות: 1. מדינת ישראל
2. פלונית

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי חיפה
בתיק פ 043813-08-17 שניתן ביום 17.07.2018
על ידי כבוד השופט א' לוי

תאריך הישיבה: ד' בשבט התשע"ט (10.01.2019)

בשם המערער: עו"ד בוריס שרמן
בשם המשיבות: עו"ד מריה ציבלין
בשם שירות המבחן: עו"ס ברכה וייס

פסק-דין

השופט י' עמית:

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט א' לוי) מיום 17.7.2018 בת"פ 43813-08-17.

1. המערער והמתלוננת התגוררו בדיור מוגן, והמתלוננת היתה אמורה להעיד במשפט פלילי שהתנהל נגד המערער. על רקע זה, המערער נכנס לדירתה של המתלוננת בשעה שהיתה בחדר השירותים כשתחתונה מופשלים, משך אותה בשערות ראשה, הכה וחנק אותה. המערער דחף שלט טלויזיה לפיה של המתלוננת וגידף אותה, הכל כדי להניא אותה מלמסור עדות נגדו. על יסוד הודאתו בכתב אישום מתוקן, הורשע המערער בעבירה של הדחה בעדות, לפי

סעיף 246(ב) לחוק העונשין, ותקיפת זקן, לפי סעיף 368 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) [בכתב האישום המתוקן לא צויין אם העבירה היא לפי סעיף-קטן (א) (חבלה של ממש), או לפי סעיף-קטן (ב) (חבלה חמורה); ההנחה היא שמדובר בעבירה לפי סעיף-קטן (א) וכך הובהר גם בגזר הדין].

2. בית המשפט קמא שקל את מכלול שיקולי הענישה והגיע למסקנה כי אין מנוס מלהשית על המערער עונש מאסר מאחורי סורג ובריח. הודגש כי התנהגותו האלימה של המערער התאפיינה "באלמנטים משפילים משמעותיים" כלפי קשישה. צויין כי מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים היא מגוונת ותלויה בנסיבות, ובמקרה הנוכחי הנסיבות הן חמורות: מדובר במעשה מתוכנן, פוטנציאל הנזק חמור, המתלוננת נפגעה פיזית ונפשית, והרקע לתקיפה האלימה - ניסיון להדחה - מוסיף חומרה. זאת ועוד, ההליך הפלילי נגד המערער, שבמסגרתו הוזמנה המתלוננת להעיד, נסב גם הוא על עבירות של תקיפת זקן והיזק לרכוש בזדון. כלומר, כתב אישום תלוי ועומד לא הרגיע את המערער מלנהוג באלימות קשה. לקולה ניתן "משקל מירבי" לגילו המבוגר של המערער, נסיבות חייו הקשות, הודאתו בכתב האישום המתוקן, הפקדת סכום כסף לטובת המתלוננת, ושהותו בחלופת מעצר בתנאים מגבילים במשך תקופה ארוכה. לבסוף גזר בית המשפט קמא על המערער עונש מאסר של 10 חודשים לריצוי בפועל (בניכוי ימי המעצר); מאסר על תנאי; ופיצוי למתלוננת בסך 10,000 ₪.

3. הערעור שבפנינו נסב על חומרת העונש ועל גובה הפיצוי. הטענה העיקרית בערעור נוגעת לגילו המבוגר של המערער, ובין היתר נטען כי בהיותו זקן בעצמו, מתקהה חומרת העבירה של תקיפת זקן. צויין כי אין לחובתו של המערער הרשעות קודמות, למעט האישום הפלילי שעמד ברקע לכתב האישום הנוכחי. כמו כן התבקשנו להתחשב בכך שהמערער שהה תקופה ממושכת בחלופת מעצר והתנצל בפני המתלוננת. לפיכך ביקש המערער לרצות עונש מאסר בדרך של עבודות שירות וכן להפחית את גובה הפיצוי למתלוננת.

לצד הערעור הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע, ובהחלטה מיום 13.9.2018, הורה השופט ג' קרא על עיכוב עונש המאסר שהושת על המערער עד להכרעה בערעור.

4. לאחר ששמענו את טענות הצדדים החלטנו לדחות את הערעור. למעשה, כפי שהבהיר בא-כוחו של המערער בפתח הדיון, אין בפיו אלא בקשת רחמים (על שיקול הרחמים כשיקול לגיטימי בענישה ראו דורון מנשה ויחיאל ש' קפלן "רחמים בשיפוט ובענישה" עיוני משפט לב 583 (2011)). כן ראו דניאל סטטמן "המעמד המוסרי והמשפטי של רחמים (mercy)" מגמות בפלילים - עיונים בתורת האחריות הפלילית 9 (אלי לדרמן עורך, 2001)). ואולם נוכח חומרת המעשים, כפי שפורטו לעיל, לא מצאנו מקום להקל בעונש שנגזר על המערער. נזכיר כי המחוקק ייחס חומרה מיוחדת לעבירות של תקיפת זקן, ובסעיף 368(ד) נקבע: "הורשע אדם בעבירה לפי סעיף זה, יוטל עליו עונש מאסר, שלא יהיה, בהעדר טעמים מיוחדים שירשמו, כולו על-תנאי". יתר על כן, בענייננו לא מדובר בסכסוך ספונטני שחצה את הרף הפלילי, אלא במעשים אלימים שמבטאים השפלה ניכרת של קשישה כבת 81, במטרה להניא אותה מלמסור עדות במשפט פלילי. המערער כבר הורשע בתקיפת זקן בהליך שעמד ברקע לתקיפה מושא דיונו (ת"פ 17-02-46567), והתנהגותו במקרה הנוכחי התאפיינה בחוסר מעצורים.

אכן, גם למערער מלאו 70 שנה ויש לו נסיבות אישיות לא פשוטות, ולכך משקל לא מבוטל במסגרת שיקולי הענישה, אך בית המשפט קמא כבר התחשב בכך ואיננו רואים עילה להתערבות (ולא נעלם מעינינו התייעוד הרפואי שהוגש). מונח בפנינו גם תסקיר עדכני מטעם שירות המבחן למבוגרים. על אף הטענה כי בעבר המערער ביקש את

סליחתה של המתלוננת, שירות המבחן התרשם כי הוא "אינו מכיר בפגיעה שהסב למתלוננת, למצוקתה ולסבלה", ועל רקע נסיבותיו האישיות הוחלט להימנע מהמלצה טיפולית.

בנסיבות, אף הפיצוי שנפסק לזכות המתלוננת אינו מופרז, והסכום שנקבע יעמוד בעינו.

5. סוף דבר: העונש שהושת על המערער אינו חורג מרף הענישה הנוהג (ראו והשוו: רע"פ 3163/17 שבח נ' מדינת ישראל (19.6.2017); רע"פ 5558/15 דמרי נ' מדינת ישראל (24.11.2015); רע"פ 6790/12 גולד נ' מדינת ישראל (20.9.2012)), ולא מצאנו עילה אחרת להתערב בגזר הדין. לפיכך הערעור נדחה.

המערער יתייצב לשאת בעונש המאסר בפועל שהוטל עליו ביום 17.2.2019 עד השעה 10:00 בימ"ר קישון, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתן היום, י"ח בשבט התשע"ט (24.1.2019).

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט

המשנה לנשיאה
